

К.е.н. Ярошенко А.С.

Державний вищий навчальний заклад

«Українська академія банківської справи

Національного банку України», Україна, м. Суми

До питання обліку товарів на підприємствах

В умовах сьогодення облік реалізації товарів характеризується зростаючою складністю. Зазначене пояснюється, перш за все, змінами в правово-економічних відносинах в процесі продажу товарів, виникненням новітніх форм взаємовідносин між продавцем і покупцем та створенням нових видів реалізації з огляду на відсутність наявних грошових коштів для розрахунків, а також накопичення даних у відповідності до потреб податкової звітності [1].

Все вказане обумовлює необхідність перегляду ряду усталених уявлень, завдань та вимог щодо обліку реалізації товарів. Якщо раніше всіх цікавило, що було продано, за якою ціною і який результат при цьому одержано, то в сучасних умовах виникають додаткові вимоги до інформації, а саме:

- умови продажу товарів підприємством;
- дата випуску товарів;
- дата платежу за угодою, тощо.

Все це призводить до необхідності створення нового підходу до групування даних щодо процесів продажу з метою посилення контрольних функцій обліку.

Загалом, облік процесу реалізації має значно спроститися, облікові реєстри мають вдосконалитися та, особливо, первинні документи мають зменшитися та уніфікуватися.

Слід відмітити, що на деяких підприємствах первинний облік є організованим не згідно з останніми вимогами ведення бухгалтерського обліку. В великій кількості первинних документах проставляються не всі необхідні

реквізити, що значно ускладнює наступний облік та збільшує трудові затрати на його ведення.

З розвитком ринкових умов значно змінились канали реалізації. Якщо раніше чільне місце за значенням посідав продаж товарів, то зараз цей основний канал реалізації перетворився в продаж за замовленням. Згідно нових умов, виділяються інші види реалізації, а саме:

- продаж іншим організаціям за угодою;
- надання натуральної оплати;
- продаж за готівку;
- відпуск товарів у відповідності до умов про бартерні операції;
- видача натури за розрахунками за оренду майнових та земельних паїв, тощо.

Необхідне вдосконалення системи обліку реалізації, перш за все, має торкнутися первинної документації [2]. Вдосконалення облікової документації і документообороту має здійснюватися в таких напрямках:

- збільшення оперативності оформлення та обробки інформації щодо процесу реалізації;
- збільшення рівня об'єктивності аналітичної інформації, що знаходиться в документації;
- зростання контролю з обліку вибуття товарів та виробничих запасів;
- економія витрат ресурсів та праці документування та обробки документів.

В зазначеному напрямку, перш за все, слід визначити наступні моменти. В процесі реалізації товарів замість виписування накладних та рахунків-фактур доцільніше було б оформляти накладну-рахунок на відпуск товарно-матеріальних цінностей, яку слід виписувати в трьох примірниках, один з яких має залишатися на підприємстві, а два інших мають видаватися покупцеві, з яких один примірник використовується для оприбуткування цінностей, що надходять на склад, а інший – разом з платіжним дорученням передається в обслуговуюче відділення банку з метою оплати.

Накладна-рахунок має об'єднати основні реквізити тих документів, які вона заміняє, а саме: найменування, місцезнаходження і банківські реквізити відвантажувача і одержувача товарів, підставу для відпуску, ціну, суму до оплати.

Накладна-рахунок має об'єднати основні реквізити тих документів, які вона заміняє, а саме: найменування, місцезнаходження і банківські реквізити відвантажувача і одержувача товарів, підставу для відпуску, ціну, суму до оплати.

Багато часу витрачається на облікову обробку товарно-транспортних накладних та виписаних на основі їх приймальної квитанцій, оскільки типові форми накладних містять багато недоліків. Так, зокрема, дані щодо тари наводяться двічі, строки «відпустив» та «прийняв» розміщуються на зворотній стороні вказаного документа, в результаті чого бухгалтер має переписувати їх на лицьову сторону. Слід ліквідувати ці недоліки в типових формах товарно-транспортних накладних.

В практиці обліку доволі часто трапляються невідповідності даних товарно-транспортних накладних і квитанцій організацій-покупців, тим більше, коли на декілька накладних виписується одна квитанція. А має бути так, щоб дані приймальної квитанції продовжували зміст і доповнювали реквізити товарно-транспортної накладної, тому необхідно їх виразити в формі одного документу. Це надасть можливість значно скоротити і власне процес виписки документів і процес їх обробки.

Аналізуючи вищесказане, ми вважаємо, що приділення уваги вдосконаленню типових форм товарно-транспортних накладних – важлива річ, оскільки ці документи є основними при відпуску товарів за межі підприємств.

Література:

1. Алпатова, Н. Організація бухгалтерського обліку на підприємстві [Текст] / Н. Алпатова // Все про бухгалтерський облік. – № 109. – 2010. – С. 69-73.
2. Асташкевичер, Е. Т. Научная организация труда в бухгалтерии [Текст] / Е. Т.

Асташкевичер, В. И. Петрова. – М. : «Финансы», 2001. – 370 с. – ISBN 965-662-171-2

3. Марцин В. С. Економіка торгівлі: підруч./ В.С. Марцин. – К : Знання, 2006. – 402 с.
4. Марцин, В. С. Трансформація функцій торгівлі в діяльності ринкових структур / В. С Марцин // Фінанси України. – 2003. – № 11. – С. 36-43.